

Europejskie i krajowe aspekty katastru nieruchomości

Podsumowanie Sympozjum

Rola i zadania EGiB jako istotnego rejestru publicznego

Art. 21.

1. Rzeczpospolita Polska chroni własność i prawo dziedziczenia.

Konstytucja RP

Art. 152.

Właściciele gruntów sąsiadujących obowiązani są do współdziałania przy rozgraniczeniu gruntów oraz przy utrzymywaniu stałych znaków granicznych; koszty rozgraniczenia oraz koszty urządzenia i utrzymywania stałych znaków granicznych ponoszą po połowie.

KC

Art. 29. 1. Rozgraniczenie nieruchomości ma na celu ustalenie przebiegu ich granic przez określenie położenia punktów i linii granicznych, utrwalenie tych punktów znakami granicznymi na gruncie oraz sporządzenie odpowiednich dokumentów.

2. Rozgraniczeniu podlegają, w miarę potrzeby, wszystkie albo niektóre granice określonej nieruchomości z przyległymi nieruchomościami lub innymi gruntami. **PGiK**

- 8) ewidencji gruntów i budynków (katastrze nieruchomości) – rozumie się przez to system informacyjny zapewniający gromadzenie, aktualizację oraz udostępnianie, w sposób jednolity dla kraju, informacji o gruntach, budynkach i lokalach, ich właścicielach oraz o innych podmiotach władających lub gospodarujących tymi gruntami, budynkami lub lokalami;

PGiK

Art. 21. 1. Podstawę planowania gospodarczego, planowania przestrzennego, wymiaru podatków i świadczeń, oznaczania nieruchomości w księgach wieczystych, statystyki publicznej, gospodarki nieruchomościami oraz ewidencji gospodarstw rolnych stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków.

PGiK

Art. 7d. Do zadań starosty należy w szczególności:

- 1) prowadzenie powiatowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, w tym:
 - a) prowadzenie dla obszaru powiatu:
 - ewidencji gruntów i budynków, w tym bazy danych, o której mowa w art. 4 ust. 1a pkt 2,

PGiK

Art. 24. 1. Informacje, o których mowa w art. 20 ust. 1 i 2, zawiera operat ewidencyjny, który składa się z:

- 1) bazy danych, o której mowa w art. 4 ust. 1a pkt 2, prowadzonej za pomocą systemu teleinformatycznego zapewniającego w szczególności:
 - a) odpowiednio zabezpieczone przechowywanie danych i ich aktualizację,
 - b) udostępnianie oraz wspólne korzystanie z danych na zasadach określonych w przepisach o infrastrukturze informacji przestrzennej,
 - c) wizualizację danych w formie rejestrów, kartotek i wykazów oraz mapy ewidencyjnej, a także udostępnianie zainteresowanym wypisów z tych rejestrów, kartotek i wykazów oraz wyrysów z mapy ewidencyjnej;
- 2) zbioru dokumentów uzasadniających wpisy do bazy danych.

PGiK

§ 5. W powiatowej części zasobu są gromadzone:

- 1) bazy danych, o których mowa w art. 4 ust. 1a pkt 2, 3, 7 i 10 oraz ust. 1b ustawy;
- 2) mapy ewidencyjne oraz mapy zasadnicze, o których mowa w art. 4 ust. 1e pkt 1 i 2 ustawy;
- 3) operaty techniczne powstałe w wyniku wykonania prac geodezyjnych lub kartograficznych, mających na celu:
 - a) tworzenie, weryfikację lub aktualizację baz danych, o których mowa w pkt 1,

PZGiK

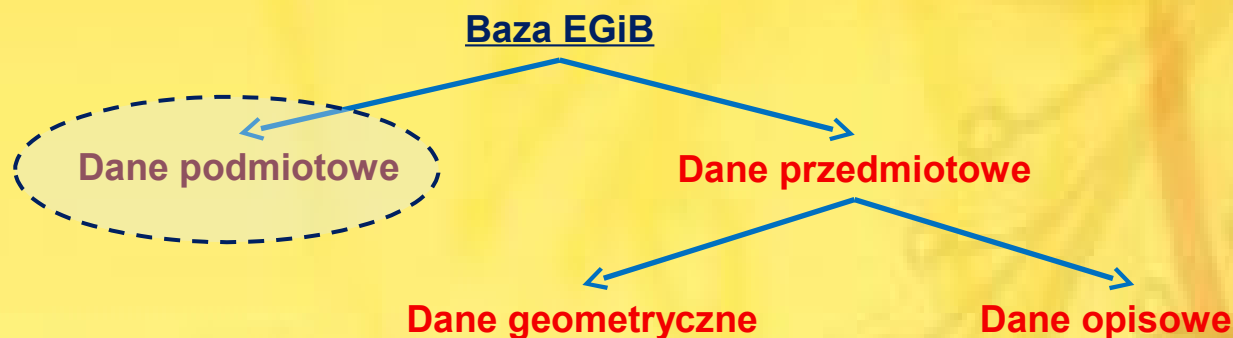
Art. 20. 1. Ewidencja gruntów i budynków obejmuje informacje dotyczące:

- 1) **gruntów** - ich położenia, granic, powierzchni, rodzajów użytków gruntowych oraz ich klas bonitacyjnych, oznaczenia ksiąg wieczystych lub zbiorów dokumentów, jeżeli zostały założone dla nieruchomości, w skład której wchodzi grunty;
- 2) **budynków** - ich położenia, przeznaczenia, funkcji użytkowych i ogólnych danych technicznych;
- 3) **lokali** - ich położenia, funkcji użytkowych oraz powierzchni użytkowej.

2. W ewidencji gruntów i budynków **wyказuje się także:**

- 1) **właścicieli nieruchomości**, a w przypadku:
 - a) nieruchomości Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego – oprócz właścicieli inne podmioty, w których władaniu lub gospodarowaniu, w rozumieniu przepisów o

PGiK

Art. 26.

1. Podstawą oznaczenia nieruchomości w księdze wieczystej są dane katastru nieruchomości²⁾.

Art. 27.

1. W razie niezgodności danych katastru nieruchomości⁴⁾ z oznaczeniem nieruchomości w księdze wieczystej sąd rejonowy dokonuje – na wniosek właściciela nieruchomości lub wieczystego użytkownika – sprostowania oznaczenia nieruchomości na podstawie danych katastru nieruchomości⁵⁾.
2. Sprostowanie, o którym mowa w ust. 1, może być dokonane także z urzędu, na skutek bezpośredniego sprawdzenia danych w bazie danych katastru nieruchomości⁶⁾ lub zawiadomienia jednostki prowadzącej kataster nieruchomości⁷⁾.
3. Do zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2, dołącza się wypis z operatu katastralnego, a gdy jest to niezbędne – także wyrys z mapy katastralnej lub inny dokument stanowiący podstawę sprostowania oznaczenia nieruchomości.

Sygn. akt III CSK 79/14

POSTANOWIENIE

Dnia 16 stycznia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Kwaśniewski

SSN Maria Szulc

Sąd prowadzący księgi wieczyste dokonuje oznaczenia nieruchomości w księdze wieczystej według zasad określonych bliżej w § 28 ust. 1 rozporządzenia z 2001 r., według którego **dane dotyczące nieruchomości gruntowych wpisuje się w księdze wieczystej na podstawie wyrysu z mapy ewidencyjnej oraz wypisu z rejestru gruntów lub innego dokumentu sporządzonego na podstawie przepisów o ewidencji gruntów i budynków**, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej. Według § 28 ust. 2 rozporządzenia, jeżeli zmiana oznaczenia nieruchomości dotyczy wyłącznie zmiany położenia nieruchomości, numeracji działek ewidencyjnych, obrębu ewidencyjnego lub sposobu korzystania z nieruchomości, podstawę wpisu w księdze wieczystej stanowi wypis z rejestru gruntów. Zgodnie natomiast z § 28 ust. 3 rozporządzenia, dokumenty wymienione w ust. 1 i 2 powinny być zaopatrzone w klauzulę właściwego organu prowadzącego ewidencję gruntów i budynków stwierdzającą, że przeznaczone są do dokonywania wpisów w księgach wieczystych. **Przepisy te nie wymieniają wykazu zmian gruntowych, czy wykazu synchronizacyjnego jako podstawy oznaczenia albo zmiany (sprostowania) oznaczenia nieruchomości w księdze wieczystej.** Dodać należy, iż wykaz zmian gruntowych jako dokument, na podstawie którego wpisuje się dane o nieruchomości w księdze wieczystej był wymieniony w § 28 ust. 1 rozporządzenia z 2001 r. w brzmieniu tego przepisu obowiązującym do dnia 25 października 2003 r., kiedy dokonano jego zmiany na podstawie § 1 pkt 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 września 2003 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie prowadzenia ksiąg wieczystych i zbiorów dokumentów (Dz.U. Nr 176, poz. 1721), nadając mu obecną treść.

2. Ewidencja podatkowa nieruchomości zawiera dane o podatnikach i przedmiotach opodatkowania, w szczególności wynikające z informacji i deklaracji składanych przez podatników na podstawie przepisów ustawy oraz przepisów o podatku rolnym i podatku leśnym, danych zawartych w księgach wieczystych, ewidencji gruntów i budynków oraz innych ewidencjach i rejestrach, w tym prowadzonych przez organy administracji publicznej, a w szczególności: **PIOL**

3. Przez użyte w ustawie określenia:

- 1) użytki rolne,
- 2) lasy,
- 3) nieużytki,
- 4) użytki ekologiczne,
- 5) grunty zadrzewione i zakrzewione,
- 6) grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych,
- 7) grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi,
- 8) grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi

– rozumie się grunty sklasyfikowane w ten sposób w ewidencji gruntów i budynków.

Art. 16. 1. Plan miejscowy sporządza się w skali 1:1000, z wykorzystaniem urzędowych kopii map zasadniczych albo w przypadku ich braku map katastralnych, gromadzonych w państwowym zasobie geodezyjnym i kartograficznym. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się stosowanie map w skali 1:500 lub 1:2000, a w przypadkach planów miejscowych, które sporządza się wyłącznie w celu przeznaczenia gruntów do zalesienia lub wprowadzenia zakazu zabudowy, dopuszcza się stosowanie map w skali 1:5000.

PiZP

5. Wojewoda w odniesieniu do dróg krajowych i wojewódzkich albo starosta w odniesieniu do dróg powiatowych i gminnych wysyłają zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie **wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej** wnioskodawcy, właścicielom lub użytkownikom wieczystym nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie tej decyzji **na adres wskazany w katastrze nieruchomości**, a w przypadku, o którym mowa w art. 11a ust. 2, wojewodom, na których obszarze właściwości znajduje się część nieruchomości objętej wnioskiem o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji

6. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 5, zawiera w szczególności:

- 1) **oznaczenie nieruchomości** lub ich części, objętych wnioskiem o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, **według katastru nieruchomości**;
- 2) informację o terminie i miejscu, w którym strony mogą zapoznać się z aktami sprawy.

7. W przypadku nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym wojewoda w odniesieniu do dróg krajowych i wojewódzkich albo starosta w odniesieniu do dróg powiatowych i gminnych wysyłają zawiadomienie, o którym mowa w ust. 5, jedynie wnioskodawcy.

SzZPiRiWZDP

2. Zakres i treść projektu budowlanego powinny być dostosowane do specyfiki i charakteru obiektu oraz stopnia skomplikowania robót budowlanych.

PB

3. Projekt budowlany powinien zawierać:

- 1) projekt zagospodarowania działki lub terenu, sporządzony na aktualnej mapie, obejmujący: określenie granic działki lub terenu, usytuowanie, obrys i układy istniejących i projektowanych obiektów budowlanych, sieci uzbrojenia terenu, sposób odprowadzania lub oczyszczania ścieków, układ komunikacyjny i układ zieleni, ze wskazaniem charakterystycznych elementów, wymiarów, rzędnych i wzajemnych odległości obiektów, w nawiązaniu do istniejącej i projektowanej zabudowy terenów sąsiednich;

– pkt 5 otrzymuje brzmienie:

- „5) dokumentację geodezyjną, zawierającą wyniki geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej oraz informację o zgodności usytuowania obiektu budowlanego z projektem zagospodarowania działki lub terenu lub odstępstwach od tego projektu, sporządzoną przez osobę wykonującą samodzielne funkcje w dziedzinie geodezji i kartografii oraz posiadającą odpowiednie uprawnienia zawodowe;”

Art. 23.

1. Zasobem nieruchomości Skarbu Państwa gospodarują, z zastrzeżeniem art. 43 ust. 2 i 4, art. 51, art. 57 ust. 1, art. 58–60 oraz art. 60a, starostowie, wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej, a w szczególności:

- 1) ewidencjonują nieruchomości zgodnie z katastrem nieruchomości;
- 2) zapewniają wycenę tych nieruchomości;
- 3) sporządzają plany wykorzystania zasobu;

1c. Ewidencjonowanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, obejmuje w szczególności:

- 1) oznaczenie nieruchomości według księgi wieczystej oraz katastru nieruchomości;
- 2) powierzchnie nieruchomości;
- 3) wskazanie dokumentu potwierdzającego posiadanie przez Skarb Państwa praw do nieruchomości, w przypadku braku księgi wieczystej;
- 4) przeznaczenie nieruchomości w planie miejscowym, a w przypadku braku planu – w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;

**Rejestr EGiB jako podstawa
wykonania prac geodezyjnych
*(mapa do celów projektowych)***

Mapa do celów projektowych

§ 78. Do sporządzenia mapy do celów projektowych wykonawca wykorzystuje:

- 1) zbiory danych PZGiK, o których mowa w art. 4 ust. 1a pkt 2, 3, 8 i 11 oraz ust. 1b ustawy; **ST**

§ 4. 1. Projekt zagospodarowania działki lub terenu należy sprządzić na kopii aktualnej mapy zasadniczej. Dopuszcza się dwukrotne pomniejszenie lub powiększenie tej mapy. **OG-KB**

Mapa do celów prawnych

§ 76. Przy opracowywaniu map oraz rejestrów lub wykazów, o których mowa w § 75, wykorzystuje się informacje zawarte w:

- 1) materiałach PZGiK, w tym ewidencji gruntów i budynków;
- 2) księgach wieczystych oraz w aktach ksiąg wieczystych;
- 3) orzeczeniach sądowych;
- 4) aktach notarialnych;
- 5) decyzjach administracyjnych; **ST**

Mapa z inwentaryzacji powykonawczej

§ 61. 1. Geodezyjną inwentaryzację powykonawczą wykonuje się w celu: **ST**

- 1) ustalenia danych:
 - a) określających położenie i kształt wybudowanych obiektów budowlanych w państwowym systemie odniesień przestrzennych,
 - b) niezbędnych do wprowadzenia zmian w:
 - bazie danych ewidencji gruntów i budynków – w zakresie użytków gruntowych oraz budynków,
 - bazie danych geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu – w zakresie sieci uzbrojenia terenu,
 - bazie danych, o której mowa w art. 4 ust. 1b ustawy – w zakresie budowli;

§ 20. Dokumentacja geodezyjno-kartograficzna, sporządzona w wyniku geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej, powinna zawierać dane umożliwiające wniesienie zmian na mapę zasadniczą, do ewidencji gruntów i budynków oraz do ewidencji sieci uzbrojenia terenu. **OG-KB**

§ 78. Do sporządzenia **mapy do celów projektowych** wykonawca wykorzystuje:

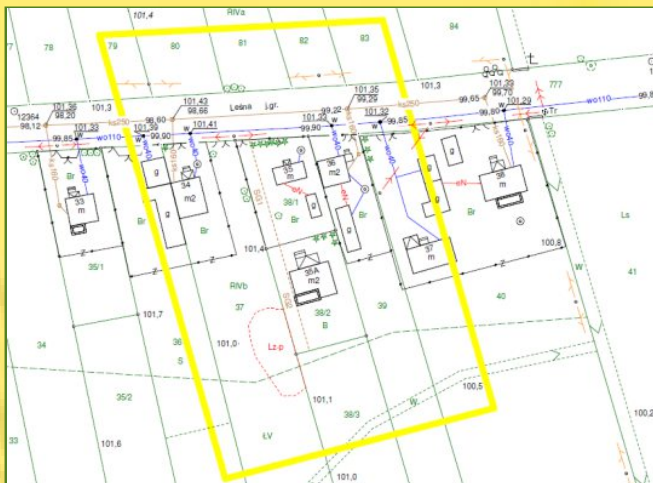
ST

1) zbiory danych PZGiK, o których mowa w art. 4 ust. 1a **pkt 2, 3, 8 i 11** oraz ust. 1b ustawy;

§ 79. 1. Treść mapy do celów projektowych w zakresie konturów użytków gruntowych i konturów klas gleboznawczych musi być zgodna z treścią mapy ewidencyjnej.

2. **Aktualizacja użytków gruntowych** nie jest konieczna na obszarze otaczającym teren planowanej kubaturowej inwestycji budowlanej, a także na obszarze planowanym wyłącznie pod działania inwestycyjne, mające na celu przeprowadzenie ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania płynów, pary, gazów i energii elektrycznej oraz urządzeń łączności publicznej i sygnalizacji.

ST

5. W przypadku gdy przedmiotem planowanej inwestycji są **budynki** sytuowane w odległości nie większej niż **4,0** m od granicy nieruchomości, a jednocześnie w PZGiK brak jest danych określających położenie punktów granicznych z wymaganą dokładnością, **wykonawca** pozyskuje niezbędne dane dotyczące tych punktów w drodze pomiaru.

ST

6. Pomiar punktów granicznych, które nie są na gruncie oznaczone w postaci znaków granicznych, poprzedzają czynności mające na celu ustalenie położenia tych punktów na gruncie w trybie przepisów wydanych na podstawie art. 26 ust. 2 ustawy lub w trybie przepisów art. 39 ustawy.

Cel lub zakładany wynik pracy

Powiatowy zasób geodezyjny i kartograficzny

- 1) założenie ewidencji gruntów i budynków (EGiB)
- 2) modernizacja ewidencji gruntów i budynków (EGiB)
- 3) aktualizacja ewidencji gruntów i budynków (EGiB)
- 4) utworzenie bazy danych geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu (GESUT)
- 5) aktualizacja bazy danych geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu (GESUT)
- 6) utworzenie bazy danych obiektów topograficznych o szczegółowości zapewniającej tworzenie standardowych opracowań w skalach 1 500–1:5000 (BDOT500)
- 7) aktualizacja bazy danych obiektów topograficznych o szczegółowości zapewniającej tworzenie standardowych opracowań w skalach 1 500–1:5000 (BDOT500)
- 8) utworzenie bazy danych szczegółowych osnów geodezyjnych (BDSOG)
- 9) aktualizacja bazy danych szczegółowych osnów geodezyjnych (BDSOG)
- 10) mapa z projektem podziału nieruchomości
- 11) mapa z projektem podziału nieruchomości rolnej/leśnej
- 12) mapa z projektem scalenia i podziału nieruchomości
- 13) projekt scalenia gruntów
- 14) projekt wymiany gruntów
- 15) inna mapa do celów prawnych
- 16) rozgraniczenie nieruchomości
- 17) wznowienie znaków granicznych/wyznaczenie punktów granicznych/ustalenie przebiegu granic działek ewidencyjnych
- 18) mapa do celów projektowych
- 19) geodezyjna inwentaryzacja obiektów budowlanych
- 20) wytyczenie obiektów budowlanych
- 21) inny cel

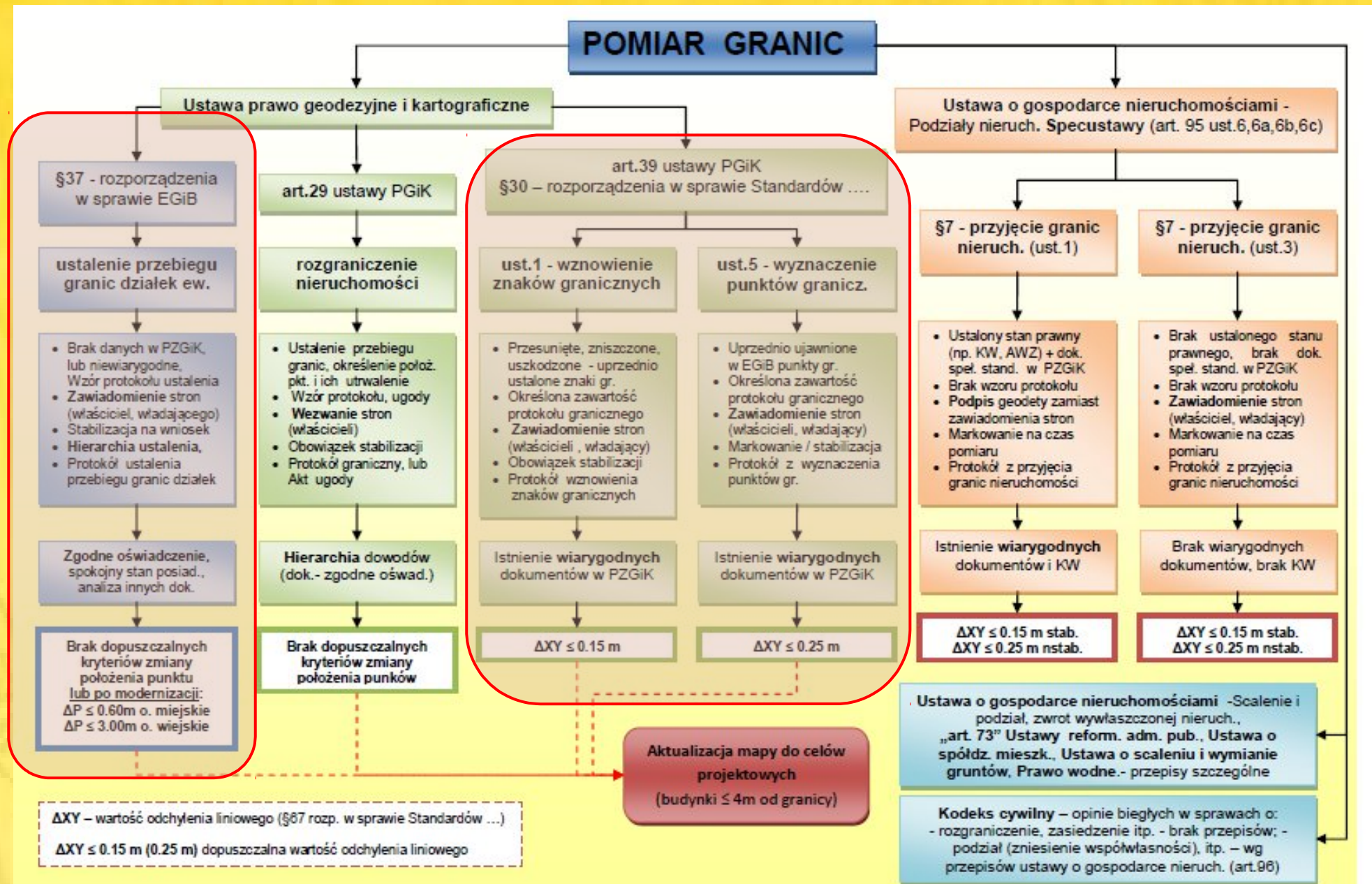
**Jeden czy kilka etapów
(części)?**

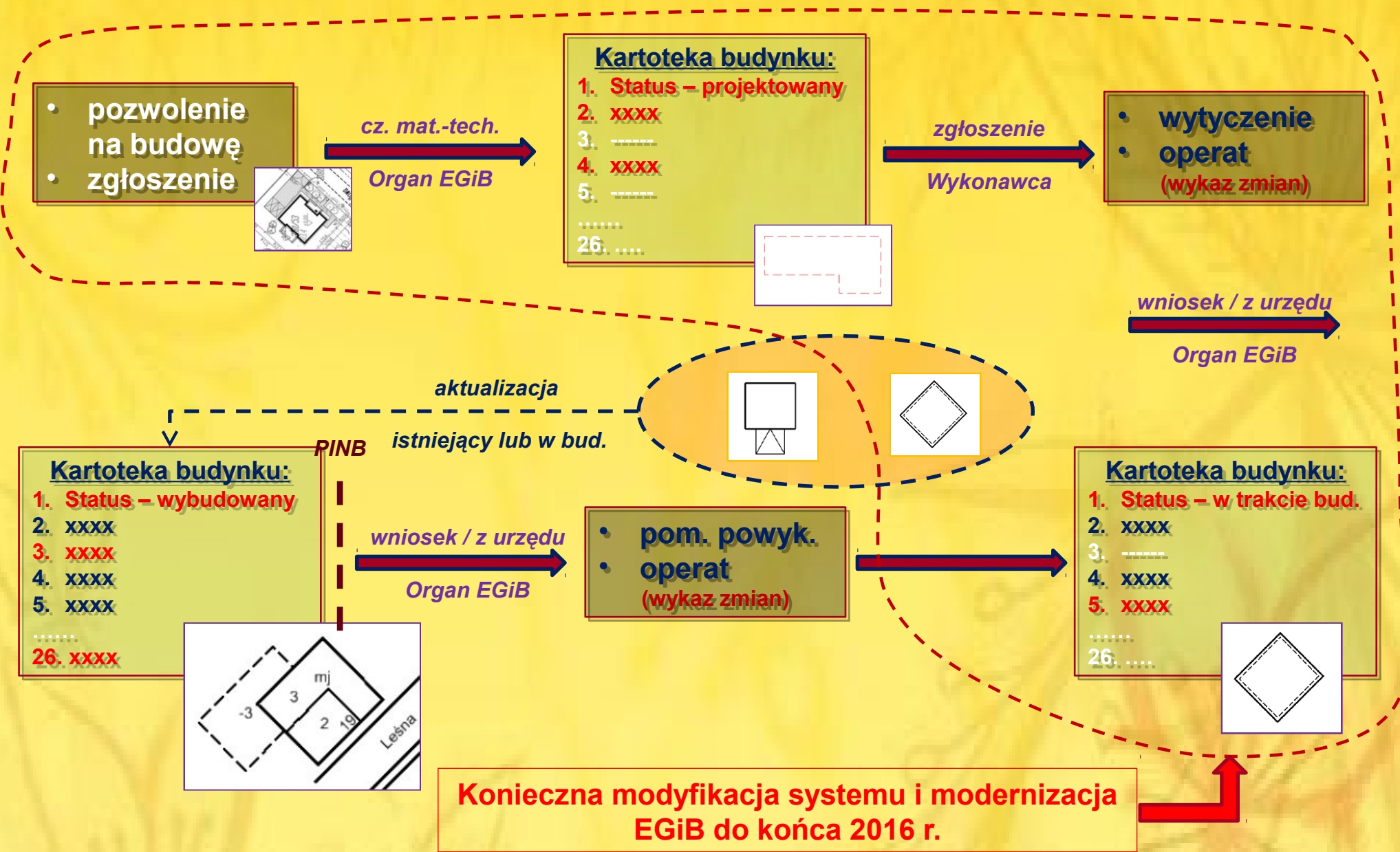

Zmiana:

Rejestr EGiB jako podstawa wykonania prac geodezyjnych

Prof.

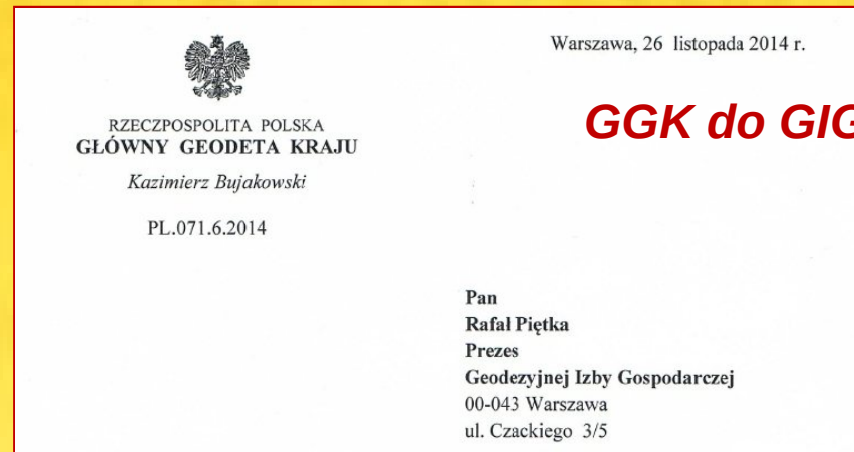

Nowe oznaczenia	Klasa Funkcja budynków wg PKOB	Obowiązujące oznaczenia	Funkcja budynków wg EGİB
b	budynek biurowy	b	budynek biurowy
g	budynek gospodarstwa rolnego	g	budynek produkcyjny, usługowy i gospodarczy dla rolnictwa
h	budynek hotelu	h	budynek handlowo-usługowy
a	budynek zakwaterowania turystycznego, pozostały		
u	budynek handlowo-usługowy		
r	budynek przeznaczony do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	i	Inny budynek niemieszkalny
i	pozostały budynek niemieszkalny, gdzie indziej nie wymieniony		
o	ogólnodostępny obiekt kulturalny	k	budynek oświaty, nauki i kultury oraz budynek sportowy
k	budynek muzeum i biblioteki		
e	budynek szkoły i instytucji badawczej		
f	budynek kultury fizycznej		
mj	budynek mieszkalny jednorodzinny	m	budynek mieszkalny
md	budynek o dwóch mieszkaniach		
mt	budynek o trzech i więcej mieszkaniach		
mz	budynek zbiorowego zamieszkania		
p	budynek przemysłowy	p	budynek przemysłowy
s	zbiornik, silos i budynek magazynowy	s	zbiornik, silos i budynek magazynowy
d	budynek łączności, dworca i terminalu	t	budynek transportu i łączności
t	budynek garażu		
z	budynek szpitala i zakładu opieki medycznej	z	budynek szpitala i zakładu opieki medycznej
x	obiekt budowlany wpisany do rejestru zabytków i objęty indywidualną ochroną konserwatorską oraz nieruchome, archeologiczne dobro kultury		

źródło GUGiK

Należy przy tym zwrócić uwagę, że mapa zasadnicza jest standardowym opracowaniem kartograficznym tworzonym na podstawie odpowiednich zbiorów danych zawartych w bazach danych, o których mowa w art. 4 ust. 1a i 1b ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne. Zgodnie z art. 2 pkt 7 tej ustawy treścią mapy zasadniczej są między innymi informacje o przestrzennym usytuowaniu działek ewidencyjnych, budynków, konturów użytków gruntowych, konturów klasyfikacyjnych oraz wybrane informacje opisowe dotyczące tych obiektów, a więc informacje gromadzone w ewidencji gruntów i budynków.

W świetle przywołanych przepisów prawa nie jest możliwe osiągnięcie efektu aktualności mapy zasadniczej, jeżeli nie zostaną doprowadzone do stanu aktualności odpowiednie dane ewidencji gruntów i budynków, a w rezultacie nie jest możliwe opracowanie mapy do celów projektowych spełniającej wymogi obowiązujących przepisów prawa.

Mając na uwadze powyższe przepisy oraz fakt, że atrybuty budynku: „rodzaj budynku według KŚT” oraz „klasa budynku według PKOB” są atrybutami wyliczalnymi na podstawie wartości atrybutu „główna funkcja budynku”, upoważniona jest konkluzja, że jeżeli w trakcie wykonywania prac geodezyjnych, mających na celu opracowanie mapy do celów projektowych, ich wykonawca zidentyfikuje w 30-metrowym pasie otaczającym teren planowanej inwestycji budynki, które nie zostały dotychczas ujawnione w ewidencji gruntów i budynków, powinien pozyskać i utrwalić w dokumentacji przekazywanej do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, oprócz odpowiednich danych geometrycznych, również dane określające status budynków i ich główną funkcję, a także numery porządkowe, jeżeli zostały tym budynkom nadane. Umożliwi to ujawnienie tych obiektów w ewidencji gruntów i budynków oraz aktualizację mapy zasadniczej.

Należy przy tym zwrócić uwagę, że dane te są także treścią mapy do celów projektowych.

Reasumując, nie mogę podzielić tezy zawartej w wystąpieniu Pana Prezesa, że wymagania stawiane przez starostów (prezydentów miast), aby dokumentacja geodezyjna związana z opracowaniem mapy do celów projektowych zawierała odpowiednie dane niezbędne do aktualizacji ewidencji gruntów i budynków, stanowią w każdym przypadku naruszenie prawa. Pragnę jednocześnie podkreślić, że organy Służby Geodezyjnej i Kartograficznej nie są uprawnione do rozszerzającego formułowania żądań w tym zakresie.

Zapraszam do dyskusji